МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Херсонський державний аграрно-економічний університет
(м.Херсон-Кропивницький, Україна)
ВШТІП Академія Прикладних Наук м. Познань
(Республіка Польща)
Інститут статистики та економетрики, Кільський університет
імені Хрістіана Альбрехта (Німеччина)
Університет Дюкейн, Пітсбург
(США)
Латвійський університет біологічних наук та технологій
(Латвія)
Львівський національний університет природокористування
(м.Львів, Україна)
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м.Тернопіль, Україна)
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
(м.Переяслів, Україна)
Дніпровський аграрно-економічний університет
(м.Дніпро, Україна)
Вищий навчальний заклад «Національна академія управління»
(м.Київ, Україна)
Херсонська державна морська академія
(м. Херсон, Україна)

ЗБІРНИК ТЕЗ
за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

«Сучасна освіта: філософські, соціально-економічні, поведінкові аспекти»

18 квітня 2024 року

Херсон – Кропивницький

УДК 37.01
Відповідальний за випуск: Варнавська І.В.

Друкується за рішенням Вченої ради Херсонського державного аграрно-економічного університету протокол №8 від 30 травня 2024 року

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність та об'єктивність наданої інформації

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта: філософські, соціально-економічні, поведінкові аспекти»: збірник матеріалів (18 квітня 2024, м. Херсон-Кропивницький, Україна) / за заг.ред. Варнавської І.В. Херсон-Кропивницький, ХДАЕУ, 2024. 286 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта: філософські, соціально-економічні, поведінкові аспекти» за основними напрямами: теоретико-методичні аспекти сучасної освіти; комунікативна компетентність фахівця як соціально-філософський дискурс; стратегічні вектори розвитку освітнього простору та системи освіти в умовах сьогодення; соціально-економічні та науково-технічні детермінанти педагогічної інноватики в умовах глобалізації та інтеграції освітніх процесів; психолого-педагогічні фактори в системі освітньої діяльності та освітнього менеджменту; психологічні аспекти конкурентноспроможності фахівця в умовах воєнного та повоєнного часу; сучасні тренди розвитку психолінгвістики.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти та всім зацікавленим особам. За виклад, зміст, достовірність і грамотність опублікованих матеріалів відповідають автори.

УДК 37.01

@ ХДАЕУ, 2024

Список використаних джерел:

1. Вальдшмідт І. М., Гайдей М. О. Основні проблеми системи вищої освіти в Україні та шляхи її модернізації. *Економіка та держава*. 2014. № С. 152-155. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2014/35.pdf (дата звернення 20.03.2024).
2. Сиченко В.В., Шевченко О.О., Рибкіна С.О. Проблеми системи вищої освіти в Україні та шляхи їх вирішення в післявоєнний період. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022.* Том 33 (72) № 6. С. 149- 155. URL: https://pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/23.pdf (дата звернення 20.03.2024).
3. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf (дата звернення 12.03.2024).
4. У чому проблема вищої освіти та в якому напрямку їй варто рухатися. URL: https://suspilne.media/63463-u-comu-problema-visoi-osviti-ta-v-akomu-napramku-ij-varto-ruhatisa/ (дата звернення 15.03.2024).

Єсипенко А.О. – *здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти*

Чепок Р.В. - *к. пед .н., доцент*

Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон, Україна

СУЧАСНІ ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

У статті наведені науково-методичні рекомендації щодо втілення в навчально-виховний процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти технічних засобів навчання.

Ключові слова: метод, теорія, сучасні технічні засоби навчання, комп'ютерні моделі, моделюючі системи.

Засоби навчання є невід'ємною складовою навчальної діяльності, в процесі якої відбувається засвоєння знань, умінь та навичок. Обов'язковим елементом цього процесу є інформація, а точніше її зміст. Зміст інформації, у свою чергу, є необхідною умовою для реалізації мети навчання та виховання. Необхідність використання засобів навчання у навчальній діяльності доведена багатовіковою освітянською практикою і не вимагає додаткових доказів.

Необхідність використання сучасних технічних засобів навчання (персональних комп'ютерів, планшетів, смартфонів, інтерактивних дошок тощо) для навчання вже ні в кого не викликає сумнівів. Сучасні комп'ютерні технології дозволяють вивчати будь-які предмети, звичайно при наявності відповідного апаратно-програмного або програмного забезпечення (електронного посібника, моделюючої системи, програми тощо).

Використання на заняттях у професійних закладах освіти різноманітних технічних засобів і носіїв інформації суттєво впливають на організацію і проведення занять. Але всі технічні засоби є лише зброєю у руках викладача, яка повинна збільшувати можливості його впливу на учнів. Ці засоби допомагають розвивати у учнів самостійність у досягненні знань, підвищують ефективність навчання.

Численність застосовуваних у професійній підготовці технічних засобів доволі динамічна: одні змінюються іншими, більш сучасними та відповідними у методичному відношенні. Викладач повинен знати дидактичні можливості найбільш відомих і допустимих технічних засобів навчання, володіти методикою їх застосування а, отже, і творчо використовувати їх на заняттях; повинен слідкувати за новинками, що з'являються (через інтернет ресурси і навчально-методичну літературу), обмінюючись досвідом з колегами. Лише у тому випадку з'явиться можливість поновлювати арсенал технічних засобів навчання, що буде сприяти підвищенню рівня проведених занять і якості

засвоєння учнями змісту предмету. Зважаючи на усе вищезазначене нами обрано тему наукової статті.

Метою статті є окреслити перспективи використання сучасних технічних засобів навчання (зокрема, комп'ютера та інтерактивної дошки) у процесі професійної підготовки учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Перед закладами професійної (професійно-технічної) освіти як першочергове поставлено завдання покращити якість знань учнів. Для успішного його вирішення велике значення має раціональне методичне забезпечення усіх навчальних предметів. Сьогодні основні зусилля викладача направлені головним чином на те, щоб викласти й пояснити учням навчальний матеріал. На це затрачають більшу частину заняття, а на самостійну роботу, на практичні заняття залишається дуже мало часу. Тому деякі викладачі йдуть на зменшення кількості практичних робіт, зниження їх якості і т.п,. або переносять більшу частину практичних робіт на самостійне виконання. І одне й інше однаково призводить до погіршення якості навчання. У першому випадку недостатньо використовуються можливості предмету для прищеплення учням любові до занять і праці. При такій організації і методиці учні перетворюються у пасивних слухачів, вони не набувають багатьох важливих практичних навичок, що негативно відображається на розвитку їх просторових уявлень. А другий шлях веде до великого перевантаження учнів. З досвіду відомо, що на виконання завдань середньої складності учень у домашніх умовах затрачає дуже багато часу.

Щоб успішно вести освітні компоненти навчального плану необхідно шукати шляхи активізації занять, ширше використовувати сучасні технічні засоби навчання. Необхідно економніше добирати навчальний матеріал, уникати непотрібних повторень, до мінімуму скоротити непродуктивні витрати навчального часу. Сучасний урок, який повинен дати учням глибокі і міцні знання неможливо представити без використання навчання і дидактичної техніки. Тому необхідно удосконалювати навчально-виховний процес на основі

широкого використання навчально-наочних посібників і сучасних технічних засобів навчання (ТЗН) [1, 2, 3].

Особливо великі можливості для використання наочних посібників і ТЗН відкриваються на заняттях з економіки.

Наявність ТЗН створює необхідні умови для удосконалення форм і методів навчання, реалізації ідеї активізації пізнавальної діяльності учнів.

ТЗН при відповідній організації навчального процесу і його вмілому використанні сприяють:

– підвищенню наочності і доступності викладання;

– мобілізації уваги учнів, вихованню у них прийомів спостереження;

– інтенсифікації передачі і сприйняття навчального матеріалу, активізації пізнавальної діяльності;

– управлінню пізнавальною діяльністю учнів зі сторони викладача;

– забезпеченню зворотнього зв’язку і підвищенню ефективності контролю і самоконтролю за ходом і результатами навчання.

Основу ТЗН, які використовуються на заняттях, складають пристрої динамічної проекції і навчальні короткометражні ролики. Найбільш поширеними пристроями динамічної проекції є проектори, і в першу чергу проектори доєднанні до інтернет мережі [4].

Педагогічна майстерність та ефективність використання на заняттях екранних засобів багато в чому залежить від технічних характеристик проекційних апаратів, розмірів і якості зображень, які проектуються на екран, розміщення екрану в приміщенні відносно учнів. Неправильний або необґрунтований підбір проекційних апаратів, невиконання норм та розмірів зображень і його яскравість, використання саморобних екранів і стін приміщення в ролі екрану – все це несприятливо впливає на зір учнів.

Широкі можливості для візуалізації інформації, моделювання найрізноманітніших ситуацій, гнучкості управління та індивідуалізації навчання надає використання комп’ютерної техніки. З її впровадженням на

заняттях змінюється технологія навчання, однак необхідність в інших засобах навчання не зникає.

Функціональні можливості кожного засобу навчання обмежені. Тому ні один із наочних посібників, взятий окремо, і навіть такий універсальний засіб навчання, як комп'ютер, не може замінити усі інші засоби навчання. Тільки створення комплексу засобів може вирішити проблему наочності навчання, оснащення його відповідними засобами, що підвищують ефективність пізнавальної діяльності учнів.

Питання про те, якими засобами наочності краще користуватися в навчальному процесі – предметами в натурі, їх зображеннями або їх символами, в кожному окремому випадку вирішується конкретно залежно від завдань заняття, об'єктивними умовами у яких здійснюється навчальний процес. Проте, вид та зміст наочного посібника хоча і є одним з головних факторів, що впливає на ефективність наочності в навчальному процесі – не єдиний критерій його застосування.

Вибір тих чи інших наочних засобів у кожному конкретному випадку повинен відповідати меті, завданням і змісту навчання, закономірностям пізнавального процесу, методам, прийомам і організаційним формам викладання і навчання, дидактичним функціям засобів навчання і можливостям вибору цих засобів.

Системне вивчення можливостей використання наочних засобів у навчальному процесі показує, що вони незалежно від їх виду мають задовольняти такі вимоги:

- науковість і відповідність змісту наочних посібників, навчальним програмам, державним освітнім стандартам, завданням навчально-виховного процесу;
- відповідність наочних посібників сучасному рівню розвитку науки, техніки, технологій, віковим та індивідуальним особливостям учнів;
- доступність способів подачі навчальної інформації;

- раціональне співвідношення зображень і надписів, їх розмірів, яскравості зображення й підбору кольорів.
- економічна доцільність виробництва, надійність і довговічність, придатність для зберігання;
- безпечність застосування наочних посібників для здоров'я учнів.

Кожен із засобів навчання повинен відповідати науково-педагогічним, естетичним, технічним, ергономічним, санітарно-гігієнічним та патентно-правовим вимогам. Виконання цих вимог сприятиме створенню нового покоління наочних засобів, створенню їх комплексу, підвищенню ефективності навчання в закладах професійної освіти.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт професійно-технічної освіти. Професія – Економіка. – К. 2019. С. 17.

2. Красильнікова Г.В. Професійна педагогіка. URL: http://lubbook.net/book_303_glava_14_Tema_12.Tekhnichna_tvorchi.html.

3. Михальчук В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Професійна освіта.* 2010. №9. С. 9–10.

4. Сидоренко О.Д., Коломієць Т.Д. Використання комп'ютерних технологій для стилізації малюнків під різні види художньо-творчих робіт. *Трудова підготовка в закладах освіти.* 2004. № 3. С. 33 – 35.

Кобус О.С. – *к.ф.-м.н, доцент НА СБ України*

Бондаренко С.Ю. - *співробітник НА СБ України*

м. Київ, Україна

ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МОДЕЛЕЙ «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» У ВИКЛАДАННІ ФІЗИКИ ТА МАТЕМАТИКИ ЯК НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Модель «перевернутого класу» набула популярності в освіті як педагогічний підхід, спрямований на сприяння активному навчанню та